

สัมมาทิฐิ เป็นเรื่องของปัญญา ที่จะทำความเข้าใจตรง
เมื่อจะทำสัมมาทิฐิ ความเห็นให้ตรงได้ก็ต้องถอดมิจฉาทิฐิ
ความเห็นผิด ๑๐ ประการออกให้ได้

นัตถิ ทินนัง ความเห็นว่าทานไม่มีผล พวกนี้ส่วนมากเป็นอุจเจททิฐิ เห็นว่าขาด
สูญ จึงปฏิเสธ

ข้อเน้นเรื่อง
การบูชา

นัตถิ ยิฐิ การบูชา การบวงสรวง ยัญที่บูชาแล้วไม่มีผล
ยิฐิ การบูชาแบบเล็กน้อย

นัตถิ หุตัง การบูชาแบบมหายัญ ยิ่งใหญ่ ระดับ ๕๐๐-๑๐๐๐ ของพระ
ราชามหากษัตริย์

การให้ทาน การบูชายัญ ล้วนมีผลทั้งสิ้น แต่ทำผิดหรือถูก
ให้ผลดีหรือไม่ดีต้องไปดูรายละเอียดอีกที

บุคคล ปฏิเสธผลแห่งทาน ย่อมปฏิเสธผลแห่งบุญกรรมมีศีล
เป็นต้น ย่อมปฏิเสธผลแห่งบาปกรรม มีปาณาติบาตเป็นต้นด้วย
ไม่ใช่แค่ทานอย่างเดียว บุคคลเหล่านั้นปฏิเสธผลการมาสัตว์
ลักทรัพย์ ประพฤติผิดในกามด้วย

คำสอนของพระพุทธเจ้า นำเอาของพราหมณ์มาปรับ เอาความ
หมายของพราหมณ์มาใช้ เอาศัพท์ของพราหมณ์มาใช้แล้ว
ปรับให้ถูก ความหมายให้ตรงให้ชัดแล้วเข้าถึงคุณที่แท้จริง
ขจัดความลึกลับลึกลับ ความเข้าใจผิดทิ้งไป

ปुरुณกั๊สสปะ

อกิริยวาทะ

ไม่เรียกว่าบุญ ไม่เรียกว่าบาป ไม่เรียกว่าเป็นอันทำ

เป็นอกิริยวาทะ เป็นผู้มีความเห็นว่าจะทำดีและทำชั่วไม่เป็นอันทำ ใครจะทำไม่ว่าอย่างไรก็ไม่เชื่อว่าเป็นการทำบาป ถึงแม้จะฆ่าสัตว์ทุกชนิดบนผืนปฐพีแล้วนำมากองรวมกันก็ไม่นับเป็นบาปกรรม

กรรมที่เข้าไปแล้วไม่มาตามสนองอย่างเด็ดขาด ผู้ที่อยู่ทางทิศใต้ของแม่น้ำคงคา ส่วนใหญ่เป็นคนโหดเหี้ยม แม้พวกเขาจะฆ่าเองหรือใช้คนอื่นฆ่า พวกเขาก็ไม่เรียกว่าเป็นการทำบาปหรือกระทำความกรรมใดๆเลย กรรมเหล่านั้นจะไม่ตามสนอง

พวกที่อยู่ด้านทิศเหนือของแม่น้ำคงคา ส่วนใหญ่เป็นคนใจบุญ แม้จะทำบุญกุศลอย่างไร การทำบุญนั้นก็ไม่มีส่งผล ไม่เรียกว่าเป็นอันทำ

มักขลิ โศศาล อเหตุกวาทะ สังสารสุทิวาทิ

สังสารสุทิวาทิ

เป็นผู้มีความเห็นว่าสังสารวัฏมีความบริสุทธิ์อยู่ในตัวมันเองแล้ว
ไม่ต้องทำอะไร

ความสุขก็ดี ความทุกข์ก็ดี ได้ถูกตวงปริมาณความพอดี
ของเครื่องตวงคือจิตเรียบร้อยแล้ว

จิตเป็นเครื่องตวง

สังสารวัฏถูกกำหนดขอบเขตกาล ระยะเวลาไว้เรียบร้อยแล้ว
แล้ว ไม่ขาดไม่เกิน ๘,๔๐๐,๐๐๐ มหากัป

หลังจากครบแล้วสังสารวัฏก็จะหยุดตัวของมันเองไม่ต้อง
ไปทำอะไร ถ้ายังไม่ครบก็จะหมุนไปเรื่อยๆ เกิดไปเรื่อยๆ
เหมือนปมของด้ายที่บุรุษมีกำลังขว้างออกไป ปมของด้าย
สุดเมื่อไหร่สังสารวัฏก็หยุดการสืบต่อเช่นนั้น

อชิตะ เกสก์ัมพล

นัตถิกะ อัจฉริยะ

มีเถ้าเป็นที่สุด

เห็นว่าขาดสูญ เห็นว่าไม่มี ทุกอย่างไร้ผล สูญ ตายก็หมด
ผลแห่งการทำบุญและบาปไม่มี
เป็นพวกที่มี นัตถิกมัจฉาทิฎฐิ ๑๐ ประการ

เทพเทวดาไม่มี พระพุทธเจ้า พระอรหันต์ไม่มี ทุกอย่างตายแล้วกลายเป็นธาตุ ๔ ไปหมด
ทำทานก็สักแต่ว่าทำ ไม่มีผล ไม่ได้รับผลอานิสงส์แต่อย่างใด
การให้ทานเป็นการกระทำของคน โง่เขลาเบาปัญญา
ส่วนการรับทานเป็นคนฉลาด
ทุกสิ่งทุกอย่างล้วนสิ้นไปหมด ขาดสูญไปทันที ไม่มีการส่งผล
มีเถ้าเป็นที่สุด คือเผาก็มีแต่เถ้า คือที่สุดของชีวิต

ปกุธ กัจจายนะ

อกตวาทะ

อณูที่เที่ยง
ไม่แตกดับ

มีความเห็นแบบไม่มีความหมาย

มีความเห็นว่าปฐวี อาโป เตโช วาโย สุข ทุกข์ ชีวะ
ล้วนเป็นสิ่งที่เป็นอย่างไกรก็เป็นไปอย่างนั้นไม่เปลี่ยนแปลง
อย่างอื่นดับสลายไปหมดแต่ ๗ สิ่งนี้เล็กมาก ไม่ดับ

เป็นอณู ที่เล็กมาก ต้องสามารถปฏิบัติเข้าไปเห็นจึงจะเห็นสิ่ง
เล็กๆอณูนี้ เที่ยงไม่แตกดับ

จะฆ่าก็ไม่เรียกว่าฆ่า จะลักก็ไม่เรียกว่าลัก สิ่งต่างๆไปเรื่อยๆไม่
จบ

นิครนถนาฏบุตร

จาคตุยามสังสารวาทิ

จาคตุยามสังสารวาทิ

ผู้มีความสำรวม ๔ ประการ

๑. เป็นผู้ละเว้นน้ำเย็นทุกชนิด เพราะเห็นว่าน้ำเย็นเป็นสิ่งที่มิมีชีวิต
๒. สมาทานไม่ทำชั่วทั้งปวง
๓. สลัดจากความชั่วทั้งปวง
๔. เป็นผู้หลุดจากความชั่วทั้งปวง

ถือความปฏิบัติอย่างเคร่งครัดเป็นอรรถกิลมถานุโยค

สัจจะ เวลัฏฐบุตร

อมราวิเชปะ

อมราวิเชปะ

มีความเห็นที่ไม่มีจุดยืน
ถ้ามีใครมาถามความเห็น ว่าโลกหน้ามีหรือไม่มีก็จะตอบไปว่า
มีจริงก็ใช่ ไม่มีจริงก็ใช่

ทีฎฐิแบบนี้มาจากวิจิกิจฉา เพราะความไม่รู้ เมื่อไม่รู้จึงกลัว
ว่าจะตอบผิด กลัวคนอื่นจะว่าตนเอง โง่จึงเฉลใจทุกแง่มุมหมุน
รอบด้าน กลัวผูกมัดตัวเอง เพราะไม่รู้ชัด
นานเข้าจึงถูก โมหะครอบงำออกจากทัศนะนั้นไม่ได้

คำถาม ในกาลที่ไม่มีพระพุทธเจ้าอุบัติขึ้น มีสัมมาทิฏฐิเกิดขึ้นหรือไม่

กรรมวาที

ในสมัยที่ไม่มีพระพุทธเจ้าอุบัติขึ้น มีกลุ่มที่เรียกว่า กรรมวาที เชื้อกรรม ความเห็นว่ากรรมและผลของกรรมมีอยู่มาก เพราะว่าคุณคนก็ได้ตรัสรู้ตามพระพุทธเจ้าแล้วได้ไปเป็นเทวดาและพรหมมีอยู่มาก กรณีบุคคลเหล่านี้ก็ยิ่งเผยแพร่ข้อมูลที่เป็นสัมมาทิฏฐิอยู่บ้าง และคนที่มีอหยาศัยสั่งสมเป็นกรรมวาที เข้าใจเรื่องกรรมและผลของกรรม

แต่ปริมาณของกรรมวาทีที่จะเข้าใจชัดเรื่องกรรมและผลของกรรม ละเอียดละเอียด อาจไม่ถึงบ้างไม่ถึงบ้าง สังสารวัฏจะไม่หมดจากคนกลุ่มนี้ในยามที่พระพุทธเจ้าไม่อุบัติขึ้น

ครูทั้ง ๖ พัฒนมาจากอวิชา ตัณหา อุปาทาน

อวิชา สังขาร ตัณหา อุปาทาน กรรม
ความไม่รู้ของหมู่สัตว์ทั้งหลาย

คำถาม มิจฉาทิฏฐิ ของลัทธิครูทั้ง ๖ พัฒนามาจากอะไร

อเหตุกภาวะ

เหตุเช่นกายสุจริตเป็นต้นไม่มี หมายความว่าเหตุปัจจัยที่จะทำให้เข้าถึงความบริสุทธิ์ไม่มี ผลบุญผลบาปไม่มี คนเราจะเข้าถึงความบริสุทธิ์มันก็บริสุทธิ์เอง จะไม่บริสุทธิ์ก็ไม่บริสุทธิ์เอง

อกิริยภาวะ

มีวาทะปฏิเสศกิริยา ปฏิเสศเหตุคือเมื่อบุคคลกระทำอยู่ การกระทำทางกาย วาจา ใจ จะไม่เรียกว่าบุญหรือไม่เรียกว่าบาป เป็นเพียงกิริยาเท่านั้น จะจัดเป็นบุญเป็นบาปไม่ได้

นัตถิกะ

ผลของทานเป็นต้นไม่มี

เป็นผู้หยั่งลงแล้วในทสณะ ๓ อย่าง
บุคคลที่เรียนเอาซึ่งลัทธิหรือทิฏฐิ ไปเสพ คั่นกะ ไปจับข้อมูลแบบผิดๆ คบปาปมิตร เสพคั่นข้อมูลแบบนี้ ทิฏฐิแบบนี้ แล้วเอามาใคร่ครวญต่อยอดต่อ จึงสั่งสมเป็นทิฏฐิขึ้นมา

เจาะอรรถข้อมูลเหล่านั้นทั้งกลางวันและกลางคืน จนทิฏฐิไปยึดติด ตัดหาไปชอบ โมหะครอบงำ
อวิชชา ตัณหา อุปาทานปกปิด

วิฏฐะ ขาน
เป็นต่อของวิฏฐะไม่
สามารถยกศีรษะออก
จากวิฏฐะได้

ในขณะนั้นเกิดมิจฉาสติ คือตัดหาที่สหระคตกับทิฏฐิ
จึงกลายเป็นมิจฉาวิตก ยกจิตผิดทั้งเป็นกามวิตกเป็นต้น
เมื่อมิจฉาวิตกเกิดขึ้นบ่อยๆ เกิดมิจฉาวายามะ อุปถัมภ์
ความเห็นความเชื่อนั้น ผลักความเห็นความเชื่อให้มิกำลัง
มากขึ้น มิจฉาสมาธิย่อมตั้งมั่นในอารมณ์ ความเชื่อ ลัทธิ
ทิฏฐินั้น จิตเข้าถึงเอกัคคตา มีพลังตั้งมั่นเหมือนอัปปนา
สมาธิ ยึดความเห็นแนบแน่นมาก ชวนะ ๗ ขณะย่อมแล่นไป
ชวนะ ๗ ชุดใหญ่ๆ

กำลัง ๔ ประการ

ปัญญาพลัง	กำลังคือปัญญา
วิริยะพลัง	กำลังคือความเพียร
อนวัชขพลัง	กำลังคือความสะอาดบริสุทธิ์
สังคพลัง	กำลังแห่งการเชื่อมประสาน

ปัญญาพลัง
ญาณสังวร
ปัจจัยสันนิสติดศีล

สุดตมยปัญญา จินตมยปัญญา ภวานามยปัญญา
ความรู้ความเข้าใจ เป็นสัมมาทิฐิ เป็นทฤษฎีสุกรรม ความ
ฉลาด ความเข้าใจทั้งหลาย
ปัญญาที่เกิดจากการฟัง การศึกษา การรู้ความเข้าใจมี
โยนิ โสมนสิการ เป็นปัจจัยต่อการฟังให้เกิดความเข้าใจ
ต้องทำปัญญาระดับความรู้ความเข้าใจ ให้เกิดขึ้นในเรื่อง
ของเหตุการณ์และผลของกรรม

ปัญญาที่เกิดจากประสบการณ์ เป็นปัญญาที่เกิดจากการปฏิบัติ
การคิดวิเคราะห์แล้วลงมือทำ สุดตมยปัญญาและจินตมยปัญญา
เป็นปัจจัยเกื้อหนุนจนสามารถเข้าถึงคุณธรรมเหล่านั้นได้จริง

ปัญญาตัวนี้เป็นปัญญาแห่งความรู้ความเข้าใจ เป็นศีลด้วย
เป็นญาณสังวร และเป็นกลุ่มของปาติโมกข์สังวรศีลที่มีปัญญา
เป็นประธานด้วย

วิริยะพลัง
วิริยะสังวร
อาชีวปาริสุทธิศีล

สังวรปธาน เพียรละบาปใหม่
ปธานปธาน เพียรละบาปเก่า
ภาวนापธาน เพียรสร้างกุศลที่ยังไม่เกิด ให้เกิดขึ้น
อนุรักษณापธาน เพียรรักษากุศลที่เกิดขึ้นแล้ว ให้ตั้งมั่นเจริญยิ่งขึ้น

อนวัชชพลัง
ปาติโมกข์สังวร

กำลังแห่งความสุจริต
กายสุจริต วจิสฺสุจริต มโนสุจริต

สังคหพลัง
ศีลรวมกันทั้งหมด

กำลังแห่งการสงเคราะห์ เป็นตัวเชื่อมประสาน เป็น
เรื่องของท่านกุศล ศีลกุศล

ทาน ศีล ภาวนา สังวร ๕
เป็นตัวขับเคลื่อน

สังคหวัตถุ ๔ หลักการผูกไมตรี สงเคราะห์ซึ่งกันและกัน

ทฤษฎีธรรม

ทาน	การเอื้อเฟื้อแบ่งปันด้วยเมตตา กรุณา และมุทิตา
ปิยวาจา	การพูดด้วยถ้อยคำที่ไพเราะอ่อนหวาน ด้วยเมตตา กรุณา และมุทิตา พูดด้วยความจริงใจ
อัตถจริยา	ประพฤติในสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น ด้วยเมตตา กรุณา และมุทิตา ขั้บเน้นที่ความรู้สึก
สมานัตตตา	การประพฤติประโยชน์ด้วยอุเบกขา มาจากเนกขัมมะ ขั้บเน้นที่ปัญญาคือความรู้ ถือธรรมเป็นใหญ่ มองสถานการณ์ได้ถูกต้อง วางสถานะตนได้อย่างเหมาะสม ทันสถานการณ์ เสมอในสุข เสมอในทุกข์ เสมอแบบเชื่อมประสาน ไม่ใช่เสมอแค้ในวัตถุ สามารถเชื่อมประสาน ยืดโยง ทำให้สังคม ชุมชนสามัคคี

คำถาม อธิษฐานธรรม ๔ เพื่อความละเอียดลึกซึ้ง

อธิษฐานธรรม

ธรรมอันเป็นฐานที่มั่นของบุคคล ธรรมที่ควรใช้ประดิษฐานตน เพื่อให้สามารถยึดเอาผลสำเร็จสูงสุดอันเป็นที่หมายไว้ได้ โดยไม่เกิดความสำคัญตนที่ผิดพลาด และไม่เกิดความมัวหมอง หมักหมมหรือทับถมตน

ธรรมที่ควรตั้งไว้ในใจให้ถูกต้อง

ถ้าตั้งผิด จะเป็นการตั้งด้วยตัณหา มานะ ทิฐิฐิ ต้องระวัง

๘ อธิษฐานบารมี

ลักษณะ	กิจ	ผลปรากฏ	เหตุกิลิ
ตั้งมั่นใน โพธิสมาการ ปัจเจกโพธิญาณ สวางโพธิญาณ	ขจัดปฏิกิริยา ขันธ์ คือ กามะ โทสะ โมหะ และกิเลส ทั้งหลาย	ไม่หวั่นไหว แม้เจอปัญหา อุปสรรค	สุดหมายคือ สัมมาสัมโพธิญาณ ปัจเจกโพธิญาณ สวางโพธิญาณ

รู้ชัดลักษณะเฉพาะตัว
ของสภาวะธรรมแล้ว
ยกขึ้นสู่ไตรลักษณ์

ปัญญาธรรมานัง ปัญญาพลัง ญาณสังวร สัมมาทิฐิ ทิฏฐุชุกัม
สัมปชัญญะ ปัญญินทรีย์ ปัญญาพละ ธัมมวิจยสัมโพชฌงค์

ต้องอธิษฐานหรือประดิษฐานปัญญาไว้ในตนให้ได้
และให้ปัญญานั้นมานำพาในการดำเนินชีวิต ไม่ใช่โมหะ
ไม่ละเลยการใช้ปัญญา ไม่ละเลยการฝึก

จาคาธิษฐาน

ธรรมอันเป็นที่ตั้งมั่นคือการสละอามิส หรือสละกิเลส
สละสิ่งอันเคยชินข้อที่ยึดถือไว้ หรือสิ่งอันผิดพลาดทั้งหลายจาก
ความจริงเสียได้ เริ่มตั้งแต่สละอามิสจนถึงการสละกิเลส

สละอามิสคือการติดในปัจจัยามิส โลกามิส วัฏฏามิส ที่เป็น
เครื่องรั้งรัดจิตใจ จนถึงการสละกิเลส ประดิษฐานจาคาธิษฐาน
ไว้ในกระแสชีวิตนี้ เมื่อไปสัมพันธ์กับบุคคลสิ่งของทั้งหลาย เรา
จะสละความยึดมั่นถือมั่น สละกิเลสจากการไปปฏิสัมพันธ์เชื่อม
โยงกับสภาวะสิ่งทั้งหลายให้ได้

ปัญญา สติ ความเพียร เห็นโทษของกิเลสจริงๆจึงอยากสละ
พึงเพิ่มพูนจาคะให้มาก

สัจจาธิษฐาน

ดำรงมั่น ในความจริงที่รู้ชัดด้วยปัญญาว่าเริ่มตั้งแต่สมมุติสัจจะ
เป้าหมายเพื่อปรมัตตสัจจะ

พูดจริง ทำจริง จริงใจ

ประดิษฐานสัจจะไว้ในใจว่าเราจะไม่หลงในสมมุติ เราจะแทงตลอด
ปรมัตตสัจจะ ด้วยญาณปัญญา องค์ความรู้ ความเข้าใจ มีสติใน
การสัมพันธ์ มีปัญญาเข้าไปเกี่ยวข้องกับสิ่งสมมุติสัจจะ ไม่มีมัวเมา
ลุ่มหลงในสัจจะนั้น พัฒนาญาณปัญญารอบรู้สมมุติสัจจะ ให้แทง
ตลอดปรมัตตสัจจะ และเข้าถึงอนุปาทาปรินิพพาน

รักษาสัจจะ พอกพูนสัจจะ

อุปสมาธิษฐาน

ความสงบ ระงับ โทษขัดข้องมัวหมองวุ่นวายอันเกิดจาก
กิเลสทั้งหลาย เข้าถึงความสงบ พึงศึกษาเพียรพยายาม
ให้เข้าถึงความสงบให้ได้

คำถาม การนึกถึงผลของศีลแล้วสามารถข่มกิเลสไม่ให้บาปไหลเข้าสู่กระแสชีวิตได้

แท้จริงแล้วเป็นการระลึกผลก็ได้ ระลึกเหตุก็ได้
รู้จักเหตุ รู้จักผล รู้จักตน รู้ประมาณ รู้กาล รู้เวลา

รู้จักเหตุ คือ รู้จักศีล ทั้ง เจตนาศีล เจตสิกศีล ศีลสังวร สติสังวร
ขันติสังวร วิริยะสังวร ญาณสังวร นี่เป็นตัวเหตุ

เมื่อกุศลศีลเหล่านี้ทำกิจขึ้นมาผลคือได้ประโยชน์จากสุข
โสมนัสที่เกิดขึ้น

เมื่อธรรมะ คือศีลเกิดขึ้น ธรรมะคือมรรคานี้กำลังดำเนินไปอยู่
ผลคือ ปราโมทย์ ปิติ ปีสัสathi ความไม่เดือดร้อนใจเกิด

เป็นลาภของเราแล้วหนอ เราได้ดีแล้วหนอ ศีลของเราบริสุทธิ์

เท่านั้นไม่พอ ต้องมนสิการต่อว่า เราเข้าถึงศีลระดับไหน แข็งแรงหรือ
ยัง ต้องตรวจสอบ ตัวไหนไม่แข็งแรง ไม่ทรงพลัง ตัวไหนเกิดซ้ำ
มนสิการต่อ ไม่ติดแค่สงบ ไม่ติดแค่ละบาปหยุดอยู่เพียงเท่านั้น
อาเสวนะบ่อยๆ กระทำให้มาก สังขม ให้จัดเจนให้มีพลังจนเป็นฐานที่
ตั้งของสมาธิ และคุณธรรมอื่นๆ เห็นทุกขั้นตอน